

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/13/2018
Identifikačné číslo spisu:	6114224765
Dátum vydania rozhodnutia:	25.04.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Danica Kočičková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:6114224765.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a členiek senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a JUDr. Danice Kočičkovej, v spore žalobcu E.. C. R., bývajúceho v C., zastúpeného JUDr. Ing. Soňou Strýčkovou, PhD., advokátkou so sídlom v Banskej Bystrici, Národná 7, proti žalovaným: 1/ Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy č. 1, IČO: 31 320 155 a 2/ Dražobná spoločnosť, a.s., so sídlom v Bratislave, Zelinárska č. 6, IČO: 35 849 703, o určenie neplatnosti zmluvy o poskytnutí flexihypotéky a o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp.zn. 20C/238/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/394/2016 zo dňa 16. augusta 2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný 1/ a žalovaný 2/ má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 23. júna 2016 č.k. 20C/238/2014-125 zamietol žalobu o určenie neplatnosti Zmluvy o poskytnutí flexihypotéky, reg. č. XXX/XXXXXX/XX-XXX/XXX zo dňa 6. augusta 2009 a o určenie neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, reg. č. XXX/XXXXXX/XX-XXX/XXX zo dňa 6. augusta 2009. V odôvodnení rozsudku uviedol, že tvrdenia žalobcu o tom, že predmetné zmluvy (o poskytnutí flexihypotéky a o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti) neuzatvoril slobodne a vážne, nebolo v konaní preukázané. Až do výkonu záložného práva sa žalobca cítil predmetnými zmluvami viazaný a nenamietal absolútnu neplatnosť týchto právnych úkonov, ani to, že zmluva o poskytnutí flexihypotéky obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. V nadväznosti na uvedené okresný súd konštatoval, že právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným 1/, založený Zmluvou o poskytnutí flexihypotéky zo dňa 6. augusta 2009 nie je v zmysle ust. § 1 ods. 2 písm. a/ zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch vzťahom spotrebiteľským, preto žalobcu nemožno považovať za spotrebiteľa a poskytnúť mu ochranu s tým súvisiacu. Ide o záväzkový vzťah, ktorý má v zmysle ust. § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka povahu absolútneho obchodu, teda podlieha režimu Obchodného

zákonníka. S ohľadom na uvedené okresný súd žalobu voči žalovanému 1/ zamietol; voči žalovanému 2/ žalobu zamietol z dôvodu nedostatku vecnej pasívnej legítimácie. Proti predmetnému rozsudku okresného súdu podal žalobca odvolanie.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom sp.zn. 17Co/394/2016 zo dňa 16. augusta 2017 odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 zák.č. 160/2015 Z.z., Civilného sporového poriadku (ďalej v texte „CSP“) potvrdil. V odôvodnení rozsudku uviedol, že sa stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi, ku ktorým dospel súd prvej inštancie a na tieto závery poukazuje. Na zdôraznenie správnosti rozsudku okresného súdu odvolací súd (vo vzťahu k jednotlivým odvolacím námietkam žalobcu) uviedol, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel ku správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správny právny predpis (ustanovenie § 37 a § 39 Občianskeho zákonníka) a súčasne vec správne právne posúdil. Pokiaľ ide o odvolaciu námietku žalobcu týkajúcu sa nesprávneho hodnotenia dôkazov, odvolací súd uviedol, že nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie len v tom prípade, ak by zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplynuli a ani inak nevyšli v konaní najavo alebo ak by naopak nezobral do úvahy rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, prípadne vyšli v konaní najavo alebo ak by sa pri hodnotení dôkazov z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti, či vierohodnosti dopustil logického rozporu alebo ak by vykonané dôkazy vyhodnotil tak, že ich hodnotenie by odporovalo ust. §§ 191 až 194 CSP. Pokiaľ ide o odvolaciu námietku žalobcu týkajúcu sa právneho posúdenia jeho postavenia ako nespotrebitel'a okresným súdom v právnom vzťahu so žalovaným 1/, odvolací súd uviedol, že právny záver okresného súdu, že v prípade žalobcu nejde o spotrebiteľa, nie je síce správny, ale toto jeho pochybenie nemá vplyv na správnosť jeho záverov v otázke neplatnosti predmetných zmlúv. Ďalšiu odvolaciu námietku žalobcu, že nemal možnosť individuálne dojednať a pripomienkovať zmluvné podmienky tvoriace obsah sporných zmlúv, odvolací súd vyhodnotil tiež ako neopodstatnenú, pričom konštatoval, že tvrdenie žalobcu, že predmetné zmluvy neuzatvoril slobodne a vážne, nebolo v konaní preukázané.

3. Proti predmetnému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej v texte aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP tým, že odvolací súd sa pri riešení otázky, od vyriešenia ktorej záviselo jeho rozhodnutie, odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V uvedenej súvislosti žalobca v dovolaní uviedol, že nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom spočíva v tom, že odvolací súd, stotožňujúc sa s rozhodnutím okresného súdu, neaplikoval na zistený skutkový stav ustanovenie § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, priznávajúce žalobcovi postavenie spotrebiteľa. Preto ak odvolací súd v rámci právneho posúdenia veci prijal záver, že záväzkovo-právny vzťah založený Zmluvou o poskytnutí flexipôžičky zo dňa 6. augusta 2009 podlieha režimu Obchodného zákonníka, (tak ako to v odôvodnení rozsudku uviedol okresný súd), vec nesprávne právne - v rozpore s ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka - posúdil. Dovolateľ v dovolaní odvolaciemu súdu ďalej vytkol to, že nesprávne právne posúdil aj nedostatok slobodného prejavu vôle žalobcu pri podpise predmetnej úverovej a záložnej zmluvy. V nadväznosti na uvedené poukázal dovolateľ v dovolaní na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/3/2011 zo dňa 28. septembra 2011, kde Krajský súd v Prešove posúdil podobný právny úkon, neuzatvorený slobodne a vážne ako neplatný a tiež na rozsudok Okresného súdu Humenné sp.zn. 6C/168/2010-144, ktorý Krajský súd v Prešove rozsudkom sp.zn. 18Co/109/2011 potvrdil, pričom uviedol, že úverová a záložná zmluva sú zmluvami typovými (štandardnými, formulárovými), v ktorých sú vopred predformulované znenia zmluvných ustanovení, preto je problematické ich individuálne dojednanie, čím dochádza k zneužívaniu slabšieho postavenia spotrebiteľa, ako aj k vadám prejavu jeho vôle. Z uvedených dôvodov vyhodnotil Krajský súd v Prešove vyššie uvedeným rozsudkom úverovú zmluvu a s ňou súvisiacu záložnú zmluvu za neplatnú. V závere dovolania žalobca navrhol dovolaním napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 17Co/394/2016 zo dňa 16. augusta 2017, ako aj rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 20C/238/2014-125 zo dňa 23. júna 2016 zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaný 1/ vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedol, že dovolanie v tejto veci nie je prípustné. Žalobca v dovolaní síce uviedol, že prípustnosť dovolania odôvodňuje ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP,

avšak odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal. V dovolaní len zopakoval svoje tvrdenia prezentované už v konaní pred súdom prvej inštancie, kde tvrdil, že úverová zmluva (a aj zmluva o zriadení záložného práva) je absolútne neplatným právnym úkonom podľa ust. § 37 a 39 Občianskeho zákonníka, pretože ju neuzatvoril slobodne a vážne, avšak nenavrhol vykonať žiadne dôkazy na preukázanie týchto svojich tvrdení. Pokiaľ ide o žalobcom namietanú aplikáciu Obchodného zákonníka na právny vzťah založený Zmluvou o poskytnutí flexihypotéky zo dňa 6. augusta 2009, žalovaný 1/ vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedol, že konajúci súd správne aplikoval uvedený právny predpis, pretože nebol daný dôvod na aplikáciu zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v zmysle ust. § 1 tohto zákona. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol.

5. Žalovaný 2/ sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

7. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobca vyvodil jeho prípustnosť z ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, avšak v dovolaní neoznačil žiadne rozhodnutie/tia dovolacieho súdu predstavujúce jeho ustálenú rozhodovaciu prax, od ktorej sa podľa tvrdenia dovolateľa odvolací súd pri riešení otázky, od vyriešenia ktorej záviselo jeho rozhodnutie, odklonil.

8. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu; so zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenia odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna.

9. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie (§ 421 ods. 1 CSP).

10. Žalobca vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

11. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu (tak ako v tomto prípade), od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže posúdiť splnenie predpokladov prípustnosti dovolania podľa citovaného ustanovenia, pretože svoje rozhodnutie nemôže založiť na domnienkach o tom, ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli a pritom „suplovať“ aktivitu dovolateľa tým, že z vlastnej iniciatívy bude vyhľadávať všetky rozhodnutia dovolacieho súdu týkajúce sa danej problematiky a následne posudzovať, či sa odvolací súd pri riešení právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo jeho rozhodnutie odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo nie.

12. „Ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo

rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali.

13. V preskúmvanej veci dovolateľ nevymedzil predpoklad prípustnosti dovolania spôsobom vyplývajúcim z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, pretože v dovolaní neoznačil žiadne rozhodnutie/tia dovolacieho súdu, od ktorých by sa mal odvolací súd pri riešení otázky, od ktorej záviselo jeho rozhodnutie, odkloniť. Nie je totiž možné argumentovať tým, že odvolací súd sa pri riešení právnej otázky, od ktorej záviselo jeho rozhodnutie, odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a súčasne v dovolaní neuviesť žiadne rozhodnutie/tia dovolacieho súdu tvoriace pre konkrétne vymedzenú právnu otázku jeho ustálenú rozhodovaciu prax. V uvedenej súvislosti odvolací súd uvádza, že za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu nemožno považovať rozhodnutia okresného súdu a ani rozhodnutia krajského súdu, riešiace rovnakú právnu otázku, pretože to odporuje zneniu ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, z ktorého jednoznačne vyplýva, že zmyslom uvedeného ustanovenia je výlučne odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

14. So zreteľom na uvedené odvolací súd dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. f/ CSP odmietol.

15. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania odvolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.